

ФАКУЛЬТЕТ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Кафедри:

художнього текстилю
художнього металу
художнього дерева
художньої кераміки
художнього скла

ФАКУЛЬТЕТ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Факультет декоративно-прикладного мистецтва (ДПМ) як один з основних організаційних структурних підрозділів Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ) створено в лютому 1975 р. (до 1994 р. — Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва — ЛДПДМ). За час функціонування факультет пройшов різні періоди розвитку, протягом яких створювалися нові кафедри, домінували ті чи інші тенденції, тривав пошук шляхів удосконалення навчального процесу.

Кафедри художнього текстилю, художньої кераміки та художнього дерева, які складають основу факультету, були створені під час заснування навчального закладу 1946 р. Кафедри, що в урядовій постанові називалися факультетами, зазнали реорганізаційно-профільних змін. Зокрема кафедра художньої кераміки стала самостійною 1948 р., до того часу керамісти та скульптори студіювали на одній кафедрі — кераміко-скульптурній. Кафедра художнього дерева починалася з меблево-інтер'єрної, потім спеціалізація «Меблі» отримала інше формулювання — «Художня обробка дерева».

Кафедра художнього текстилю 1959 р. започаткувала підготовку модельєрів. У 1962 р. внаслідок реструктуризації ЛНАМ було створено окрему кафедру дизайну. При кафедрі художньої кераміки 1962 р. відкрито спеціалізацію «Художнє скло», яка 1965 р. виокремилася в кафедру художнього скла. З ініціативи та за підтримки тодішнього ректора Е. П. Миська при кафедрі художнього скла в 1989 р. запроваджено підготовку митців із художнього металу, а згодом (у 1993 р.) створено відповідну кафедру.

У роки національного відродження, відновлення закритих спеціалізацій (монументальний живопис, декоративна скульптура) при факультеті ДПМ розпочато підготовку мистецтвознавців. У 1991 р. створено кафедру історії і теорії мистецтва (ІТМ) як випускову, на її базі згодом засновано факультет ІТМ.

Сьогодні у складі факультету діє п'ять згаданих кафедр, на яких працює 57 викладачів і 30 осіб допоміжного персоналу, котрі навчають 340 студентів. Із 1997 р. факультет, як і академія, перейшов на ступеневу форму навчання за освітньо-професійними програмами «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Основне завдання професорсько-викладацького складу факультету — це підготовка та виховання художника сучасного рівня, який повинен мислити й творити у контексті сучасного світового мистецтва, спираючись на традиції національної культури, творчо осмислювати спадщину та максимально володіти сучасними техніко-технологічними засобами для найглибшого розкриття ідеї. Тому ця проблема є провідною у пошуку оптимального фахового варіанту, над яким працюють учена рада та професорсько-викладацький склад факультету ДПМ.

Перші випуски на кафедрах відбувалися одночасно з активізацією роботи підприємств легкої промисловості: текстильних фабрик і комбінатів, фарфорово-фаянсових і скляних заводів, туди скеровувалися молоді художники з доволі високим рівнем підготовки. Вони успішно працювали

і працюють у всіх регіонах України, на підприємствах різних форм власності. Значна частина випускників працює за межами країни. Власне, випускники факультету ДПМ 60-х і наступних років визначали сутність українського мистецтва другої половини ХХ ст. — і декоративного, й образотворчого. У цей період особливо відчужався вплив декоративно-ужиткового мистецтва на зображувальні види мистецтв. Частину випускників, опанувавши засоби й методи творчості, успішно працює у живописі, скульптурі. Їхні твори вирізняються довершеністю форми, композиційним трактуванням, культурною кольору, глибиною філософської думки, технічною досконалістю. Це надає творам високого образно-емоційного звучання.

Значний вплив на естетичні вподобання мали й самі твори декоративно-ужиткового мистецтва. У них поєднувалися інноваційні формотворчі знахідки та високоінтелекту-

▲ Вітальне слово ректора ЛНАМ, академіка Бокотєя А.А. на посвяті у студенти

альна ідея задуму, що працювали на задоволення естетичного попиту, виховання смаків тощо.

70-ті роки характеризувалися економічним застоєм і посиленням ідейно-шовіністичного тиску тоталітарного режиму, який входив у системну кризу, через що образотворчі жанри творчості після «спалаху» шістдесятників опинилися під пильним партійно-репресивним наглядом. Майстри декоративно-ужиткового жанру, де ідеологічних догматів можна уникати, повною мірою заявили про себе. Це стосується феномену львівських шкіл текстилю, кераміки і гутного скла, які стали справжнім мистецьким відкриттям міжнародного рівня.

Наступний період відзначається початком створення комплексних проектів курсових і дипломних робіт — оформлення житлових, особливо громадських інтер'єрів творами художнього текстилю, кераміки та скла. Цей напрям інтенсивно розвивався і набув доволі високого рівня у 80-х — на початку 90-х рр. ХХ ст., про що свідчать оцінки здобутків випускників факультету в декоративно-прикладному мистецтві. Традиційною для львівської школи завжди була робота над створенням значних тематичних об'ємів текстильних форм (гобелени, батіки), керамічних творів (панно, декоративні пластики), скляних виробів (вітражі, люстри), які поєднували традиції народного мистецтва та сучасну живописно-пластичну, образно-асоціативну композиційну мову.

Фінансова скрута, зміна соціально-економічних умов розвитку в країні у 90-х роках минулого століття не сповільнили творчих пошуків. Викладачі кафедр ініціюють цікаві й потрібні мистецькі заходи: симпозиуми, науково-творчі конференції, пленери, презентації, виставки. Участь кафедри художнього скла у восьми міжнародних симпозиумах із гутного скла у Львові та за межами України (куратор — академік А. А. Бокотей) свідчать про її професійне визнання на світовому рівні.

Силами працівників факультету проводилися міжнародні виставки авангардного текстилю «Текстильний шал» (Львів, 1997, 1999, 2000, куратор — Г. Кусько), міжнародний симпозиум «Мистецька школа напередодні III тисячоліття» (Львів, 1999, Т. Печенюк і Х. Чабан), був організований міжнародний проект «Стіна. Абсурд чи реальність?» (Київ, Львів, 2002, Т. Печенюк, Х. Чабан). Увагу громадськості привертали всеукраїнські фестивалі з ковальства у Львові (1992, 2000, 2008, 2009, 2010). Викладачі та студенти кафедри художнього металу брали участь у міжнародних фестивалях, конкурсах із ковальства та дрібної металопластики в Австрії (м. Ібзці), Чехії («HEFAISTON»), Німеччині (м. Колбермор). Активністю та фаховістю зарекомендував себе колектив кафедри художнього дерева у виставках «Деревообробка».

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «магістр» А. Білоус, кафедра художньої кераміки, 2010

▲ Рельєф виставкового характеру «Глибина». Дипломна робота П. Даленкевич, кафедра художнього дерева, 2010
◀ Виконання дипломної роботи. Дипломник В. Здреник

Випускники факультету ДПМ (художники кераміки, текстилю, скла та художнього дерева) склали більшість у найпрестижнішій національній виставці «Декоративне мистецтво України кінця ХХ ст. — 200 імен», яка відбулася в Києві 2003 р., і виставці «Сучасне декоративне мистецтво України» у травні 2004 р. у Парижі

(штаб-квартира ЮНЕСКО). Це показовий проект у плані висвітлення досягнень випускників ЛНАМ і факультету зокрема.

Здобутки кафедр факультету за попередні роки доволі вагомі. Зокрема лауреатами Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка стали А. А. Бокотей, І. С. Марчук, Я. М. Мотика, І. С. Литовченко, М. Т. Литовченко, І. М. Остафійчук, М. І. Кипріячак; академіками є Л. І. Жоголь, А. А. Бокотей, Л. М. Медвідь; народними художниками України — А. А. Бокотей, І. В. Зарицький, І. С. Марчук, О. Т. Мінько, Я. М. Мотика, Л. М. Медвідь, Я. В. Скакун, Ф. А. Черняк; заслуженими художниками України — З. П. Флінта, В. П. Трегубова, М. С. Трегубов, Є. А. Мері, Б. С. Романець, Т. М. Драган, Т. Б. Левків, М. Г. Тарнавський, В. М. Білоус, М. В. Токар, М. О. Шимчук, І. В. Микитюк, С. Ф. Вольський, О. В. Боньковський, В. М. Федорук, І. П. Шумський, Л. Н. Гринюк,

В. М. Тарнавський, В. Д. Боднарчук та ін., заслуженим діячем мистецтв України — М. П. Токар. Докторами наук стали Ю. П. Лащук, А. К. Жук, О. М. Голубець, Р. Т. Шмага-ло; кандидатські дисертації захистили В. А. Гудак, Г. Д. Кусько, Т. Г. Печенюк, О. М. Нога, В. В. Одрехівський та ін.

Випускники, підготовлені кафедрами факультету, успішно працюють в усіх регіонах України, країнах СНД, на підприємствах легкої промисловості, у творчо-індивідуальній сфері, в мистецьких освітніх закладах I–IV рівня акредитації, художніх школах, а також продовжують навчання в аспірантурі.

Період змін у соціально-економічній формації держави, перехід на європейську орієнтацію є важливим фактором для подальшого розвитку культурно-мистецького процесу взагалі та мистецької освіти зокрема. З одного боку, зміни дали повну свободу творчості, мислення, самореалізації — з огляду на обов'язковість ідеологічної заангажованості, з іншого, суттєво змінили функціонування навчально-виховного процесу.

Зміни в суспільному житті частково накладають свої специфічні вимоги, спонукають до творчих пошуків, новачій. Але, як і в попередні роки, пріоритетною залишається навчально-методична, виховна робота, яка в сучасних умовах теж зазнає змін. Зокрема запроваджуються нові спеціалізації. Починаючи з 1999 року, підготовка фахівців на факультеті передбачає як денну (бюджетну, контрактну), так і екстернатну (контрактну) форми навчання.

Крізь багаторічну призму історії розвитку цілком переконливо проглядається вагомий результат великої праці талановитого творчо-наукового колективу професорсько-викладацького складу факультету.

Навчально-виховну діяльність на ниві мистецької освіти проводять єдині в Україні кафедри IV рівня акредитації, де надають освітні послуги майбутнім фахівцям, здатним вирішувати творчо-наукові проблеми найвищого рівня. Очолюють їх видатні художники, науковці, відомі за межами України: народний художник України, професор О. Т. Мінько — завідувач кафедри художнього текстилю; доктор мистецтвознавства,

професор О. М. Голубець — завідувач кафедри художньої кераміки; член Національної спілки художників України, приват-професор І. М. Франк — завідувач кафедри художнього металу; член Національної спілки художників України, доцент О. М. Звір — завідувач кафедри художнього скла; заслужений художник України, приват-доцент В. М. Тарнавський — завідувач кафедри художнього дерева, заслужений художник України.

Характерною рисою діяльності факультету ДПМ є виконання оригінальних робіт — від пошуку ідеї проектною частиною до реалізації задуму у відповідному матеріалі як для визначеного архітектурно-просторового доквілля, так і для концептуального, експозиційного ряду (виставки). Для цього на кафедрах працюють відповідні майстерні, лабораторії, де про-

водять експериментально-творчі пошуки. Зокрема на кафедрі художнього скла функціонує скловарна гутна піч, єдина у ВНЗ на теренах СНД.

Основні напрями методичної роботи кафедр факультету охоплюють усі жанри декоративно-прикладного мистецтва: проектування та виконання в матеріалі творів художнього текстилю виставкового призначення, інтер'єрних і сакральних тканин, вітражу, виробів із гутного скла, архітектурно-художньої та художньо-побутової кераміки, архітектурно-художнього металу та металопластики малих форм, художніх робіт із дерева виставкового та ужиткового характеру. Зазначені жанри й напрями обґрунтовані в навчальних робочих програмах усіх спеціальностей, котрі, у свою чергу, зумовлюють поглиблення технологічних знань і вмінь із традиційних і модерних технік виконання та методів формотворення сучасного мистецтва. Для підвищення фахового рівня підготовки у 2002–2003 навчальному році започатковано діяльність навчально-творчих майстерень акад. А. Бокотея і проф. О. Мінька. Діяльність майстерень передбачає цілісне поєднання методики викладання профільних (спеціальних) і загальнохудожніх дисциплін за індивідуальними навчальними програмами і є значним кроком у їх якісному поліпшенні в цій ділянці ступеневої форми навчання.

▲ Перегляд курсових робіт на кафедрі художнього скла

Показником активізації творчої діяльності є організація і проведення низки персональних виставок викладачів та студентів у мистецьких галереях України та за кордоном. Участь у мистецьких акціях (симпозіумах, пленерах, конкурсах, авторських імпрезах) на міжнародному рівні набула помітного піднесення. Іншим важливим аспектом діяльності факультету є науково-дослідна та методична робота, активізована за останні роки. В результаті опубліковано чимало методичних розробок, наукових статей, видано підручники та навчальні посібники, а також мистецькі альбоми й каталоги. Різноманітні конференції, симпозіуми, виставки міжнародного рівня сприяють широкому оприлюдненню результатів досліджень на сторінках наукових видань.

Міжнародні зв'язки факультету дають можливість студентській молоді опанувати сучасний європейський інформаційний простір як мистецького, так і науково-теоретичного характеру. На сьогодні налагоджені дружні стосунки з художніми освітніми закладами Польщі, Швеції, Латвії, Росії, Білорусі та Китаю. В молоді цих країн посилюється інтерес до навчального закладу. Знання, здобуті на факультеті ДПМ, є хорошою базою для продовження освіти або отримання гідної роботи за кордоном.

Важливим показником освітньої діяльності факультету є захист дипломних робіт — як результат тривалої індивідуальної роботи педагогів зі студентами. Низка творчо-мистецьких пропозицій реалізовується в задане архітектурне середовище, створюючи помітну позитивну, самотутню атмосферу для життєдіяльності людей. Особлива увага приділяється розвитку образно-асоціативного мислення та високому виконавському рівню майстерності дипломних робіт. Розширюється діапазон творчо-мистецьких пошуків тематики авторського образотворення. Зокрема дві дипломні роботи кафедри художнього металу (І. Лупул, Р. Шишак) у 2003 р. були встановлені в ландшафтному парку м. Ібзіц (Австрія) і здобули схвальну оцінку фахівців та громадськості. Науково-теоретичні обґрунтування творчих, мистецьких дипломних робіт ОКР «магістр» мають фаховий високий рівень і, як правило, характеризують випускника як серйозного науковця-дослідника.

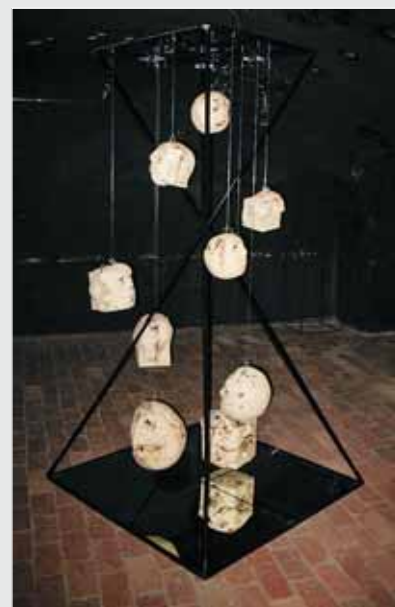
Мистецький досвід професорсько-викладацького складу, атмосфера творчості, яка панує на факультеті, формує інтелектуальне середовище, де й відбувається розвиток мистецької особистості та виховання громадянської позиції майбутнього художника декоративно-прикладного мистецтва.

Теперішній стан на ринку підготовки фахівця декоративно-прикладного мистецтва вимагає спеціаліста з високим творчо-науковим і менеджерським потенціалом, який створюватиме оригінальне мистецтво для індивідуального замовника, зможе виконувати комплекс високопрофесійних завдань для модернізованого виробництва, зорієнтованого на випуск конкурентоспроможної серійної продукції. Тому наявні умови змушують вносити зміни до програм навчального процесу, відбувається переорієнтація на вимоги соціально-економічного та культурно-мистецького стану в країні.

Зацікавленість абітурієнтів і студентів навчанням на факультеті ДПМ мотивована його діяльністю, спрямованою на максимальне розкриття здібностей обдарованої, талановитої молоді й надання необхідних знань для самостійної творчої і науково-дослідної діяльності майбутнього фахівця. У нових соціально-економічних умовах факультет декоративно-прикладного мистецтва успішно реалізовує свою програму, визначену стратегією розвитку Львівської національної академії мистецтв, що базується на концепції її діяльності, яка передбачає підготовку якісно нового фахівця, здатного вирішувати проблеми відродження, розвитку та популяризації українського самобутнього декоративно-прикладного мистецтва з багатотисячолітніми традиціями, високо цінованими на міжнародному рівні, в контексті процесів розвитку світової цивілізації.

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «бакалавр». Дипломник кафедри художнього металу С. Рожковський

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «бакалавр». Дипломник кафедри художнього текстилю Х. Приймак

▲ Об'ємно-просторова пластика «Вікові трансформації». Дипломна робота М. Катаран, кафедра художньої кераміки

▲ Комплект ювелірних прикрас «Провесінь». Дипломна робота Т. Янюка, кафедра художнього металу

► Захист дипломної роботи за ОКР «бакалавр». Дипломниця кафедри художнього скла В. Хомік

Факультет протягом періоду його існування очолювали: доц. В. Г. Панасюк (1975–1980), к. т. н., доц. Ф. Ш. Аміров (1980–1988).

Декан факультету — Анатолій Йосипович Каліш

Приват-професор А. Й. Каліш очолює факультет із 1988 р. Він успішно поєднує педагогічну, творчу і наукову роботу з підготовки та виховання художників декоративно-прикладного мистецтва. Його монументально-декоративні роботи встановлені на різних архітектурних об'єктах Львова, Сум, Вінниці та Кисловодська. Постійно звертаючись до тем комплексного вирішення сучасного громадського інтер'єру, він у своїх творах монументально-декоративної кераміки успішно вирішує проблему органічного взаємозв'язку творів декоративно-прикладного мистецтва та архітектури і створення відповідного образу архітектурно-просторового довкілля. Студентські курсові та дипломні роботи, виконані під його керівництвом, відзначаються творчим пошуком, високою культурою мистецького виконання. Випускники кафедри художньої кераміки, наставником яких він був, успішно працюють провідними фахівцями на підприємствах, у вищих та середніх спеціальних навчальних закладах, є членами Національної спілки художників України.

А. Й. Каліш — автор низки методичних рекомендацій до програмних завдань із композиції. Зі своїми науково-методичними дослідженнями він виступає на наукових конференціях, а також керує науково-дослідною роботою студентів. Як декан факультету брав активну участь у розробленні навчальних планів та формуванні навчальних програм під час переходу на ступеневу форму освіти усіх спеціалізацій факультету.

Анатолій Йосипович є учасником засідань методичної комісії ЛНАМ та факультету, де вирішують програми вдосконалення творчої, науково-методичної роботи академії і факультету. Багато уваги, сил, енергії він приділяє виховній роботі зі студентами. Також А. Й. Каліш є постійним головою вченої ради факультету та членом ученої ради ЛНАМ, на засідання яких готує матеріали з удосконалення навчально-виховного процесу і розробляє шляхи для його реорганізації у зв'язку з вимогами часу. Бере активну участь у роботі державної екзаменаційної комісії ЛНАМ із захисту дипломних робіт. Був головою державної екзаменаційної комісії в Ужгородському училищі декоративно-прикладного мистецтва ім. А. Ерделі (1992), Косівському училищі декоративно-прикладного мистецтва (1994–1995), Вишницькому коледжі декоративно-прикладного мистецтва (2001), головою комісії з акредитації спеціальності «Декоративно-прикладне мистецтво» у Луцькому вищому професійному училищі будівництва і архітектури (2009) та головою ДЕК із захисту дипломних робіт у цьому ж навчальному закладі (2010).

З 1993 р. — доцент, з 2005 р. — приват-професор ЛНАМ.

За свою діяльність у сфері вищої освіти нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (1996) та відзнакою «Петро Могила» (2006).

▲ А. Й. Каліш, декан факультету

► А. Каліш. Декоративний пласт «Жовтий фосфор». Шамот, поливи, емалі, 48x48. 2008

▼ А. Каліш. Декоративний пласт для громадського інтер'єру із серії «Флора» (5 шт.). Шамот, поливи, емалі, 50x 50. 1986

КАФЕДРА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ

Кафедра художнього текстилю — одна з найстаріших кафедр Львівської національної академії мистецтв від часу заснування у Львові вищого мистецького закладу (1946). Значення цього структурного підрозділу ґрунтується на тому, що український професійний художній текстиль другої половини ХХ — початку ХХІ століття на вітчизняному мистецькому просторі представляють переважно вихованці львівської школи текстилю, які сьогодні здобувають освіту на кафедрі за програмами освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр». За роки свого існування кафедра підготувала більш ніж 900 фахівців, якими заслужено пишається. Серед них — народні й заслужені художники України: Л. Жоголь, М. Білас, Є. Фашенко, І. Боднар, М. Сенюк, Б. Шнайдер, О. Ковальчук, М. Токар, М. Жиліна; лауреати Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка: М. Кипріян, І. та М. Литовченки, І. Остафійчук; доктори та кандидати наук: Г. Стельмащук, О. Никорак, Г. Кусько, О. Падовська, Т. Печенюк, М. Студницька, О. Олійник, Н. Студенець, Л. Шпирало-Запоточна та інші.

Нині з упевненістю можна говорити, що, попри тогочасні ідеологічні версії утворення наприкінці 40-х років вищого мистецького закладу у Львові, незаперечним залишається факт формування власного самобутнього обличчя цієї мистецької школи загалом та її «текстильної» складової зокрема. Головним чинником тут стала культурно-мистецька атмосфера старовинного міста Лева з її західно-мистецьким контекстом та боротьбою за збереження національних традицій. Свідченням тому є мистецька практика західноукраїнських теренів, де європейські новації художнього текстилю сміливо впроваджувались українськими митцями, які трансформували їх через призму національних традицій світосприйняття. Професійний рівень цих трансформацій забезпечували не лише вихованці мистецької художньо-промислової школи, що існувала у Львові від кінця ХІХ ст. (нині — Львівський коледж декоративно-ужиткового мистецтва ім. І. Труша) і у складі якої діяло відділення художнього ткацтва та вишивки, а й художники, котрі проходили підготовку в мистецьких закладах Європи (сестри Олена та Ольга Кульчицькі, Ярослава Музика, Софія Вальницька, Галина Липа-Захарясевиц та інші).

Усе це зумовило особливості початкового етапу розвитку кафедри художнього текстилю, коли, за свідченням проф. М. Токар, не було чіткого розмежування між інститутом та училищем (тодішня назва коледжу), адже і там, і там працювали одні й ті самі викладачі, спільними були аудиторії, майстерні, бібліотеки, одночасно проводилися перегляди семестрових робіт, не кажучи про святкові вечори, репетиції та виступи хору. Учні училища, за своїм бажанням, могли бути присутні на будь-якій лекції чи практичному занятті в інституті. Іншою особливістю, що мала значний вплив на формування методології вищої фахової текстильної школи, було розуміння значення джерельних основ професійної творчості — плетання та розвиток традицій народного ткацтва, на які було багате національне мистецтво.

Однак, на противагу наявності такої потужної складової, як традиційне мистецтво, на західноукраїнських теренах у повоєнні часи було запроваджено чітке регламентування курсу новоутвореного мистецького закладу на забезпечення вимог розвитку тогочасної

▼ Колектив кафедри художнього текстилю.
Зліва направо: сидять: В. І. Горак, З. М. Семак, О. Т. Мінько, М. В. Токар, Л. М. Козак, М. В. Жиліна; стоять: І. О. Мінько-Муращик, Х. К. Чабан, З. М. Шульга, В. С. Дубовик, С. Я. Бурак, Т. Г. Печенюк, Г. Д. Кусько, Г. Ф. Стеблій, Д. Я. Пшеничний, О. М. Опарій

► Перегляд курсових робіт на кафедрі художнього текстилю

легкої промисловості та орієнтація на методики тодішніх мистецьких вишів Москви та Ленінграда. Відтак першими викладачами кафедри стають випускники Московського текстильного інституту на чолі із професором М. Бавструком.

До позитивних моментів тогочасного етапу розвитку кафедри можна зарахувати формування матеріально-технічної бази відділу художнього текстилю (придбання нових ремізних та жакардових верстатів, іншого ткацького обладнання), що забезпечувало підготовку фахівців для підприємств текстильної промисловості. Отже, особливістю перших десятиліть існування текстильної кафедри було зосередження на проблемах розробки та виготовленні продукції відповідно до тогочасних (не лише технологічних) стандартів легкої промисловості. Можливо, саме вимоги легкої промисловості визначили відкриття в межах кафедри художнього текстилю окремої спеціалізації — «художник-модельєр», що в подальшому отримало свій позитивний розвиток (утворення у 1972 р. окремої структури — кафедри моделювання одягу). Натомість традиційне українське народне ткацтво як джерело творчих пошуків у технологічній та орнаментальній частині відходить на другий план.

Із початком 60-х років у руслі соціальних змін (на жаль, нетривалих) у роботу кафедри вливається новий струмінь оновлень та удосконалень методичної і творчої праці. Кафедра художнього текстилю поповнюється новими викладачами — молодими випускниками ЛДПІДМ (Т. Егреші — 1961, М. Балла-Токар — 1962, Є. Фащенко, Н. Паук — 1965). Одні з них мали досвід роботи у Львівському будинку моделей, інші на Львівському художньому комбінаті та текстильному виробництві (цехи з розпису тканин). Водночас усі займалися творчою діяльністю. Так, приміром, окрім тематичних гобеленів та килимів, закуплених Міністерством культури і туризму України, Єлизавета Фащенко створила понад 80 зразків (еталонів) інтер'єрних та одягових тканин, запроваджених у виробництво Львівської художньо-ткацької майстерні при Львівському художньо-виробничому комбінаті.

Ця хвиля сприяла активному впровадженню у навчальний процес ідей інтерпретації мотивів народного мистецтва при створенні декоративних та одягових тканин, килимів, гобеленів і панно. За свідченням професора кафедри Марти Токар, від того часу студенти були скеровані на власноручне виконання курсових і дипломних проектів у матеріалі.

Що ж до виконання робіт у матеріалі, то в 1965 р. на кафедрі, окрім традиційних ткацьких технік, запроваджуються новаційні на той час методики з вивчення нового різновиду професійного текстилю — батикового розпису, якого раніше не було у навчальних програмах. Велика заслуга тут належить відомій львівській художниці Наталі Паук, яка, маючи великий досвід у цій справі, започаткувала її на кафедрі. Найголовнішим у її авторській методиці (на відміну від методик московських вишів, знайомство з якими відбувалося на теоретичному рівні) було ґрунтовне вивчення традицій воскового малярства — писанкарства з метою його подальшого застосування у власній мистецькій практиці. Саме таке звернення до національних джерел професійної творчості, які, у свою чергу, мали культове забарвлення, призвело до того, що на початку 70-х років, коли поняття «національне» сприймалося як «націоналістичне», Н. Паук

▲ О. Шматлай. Дипломна робота «Пейзаж із деревом». Аплікація, стебнування, 120х60. 2010

звільнили з роботи. Натомість батик як тодішній новаційний напрям художнього текстилю (точніше його різновид — гарячий батик, що має безпосереднє відношення до традиційного писанкарства) на тривалий час втратив своє значення і поступився позиціями у навчальному процесі. Лише в середині 80-х років, у часи нових соціальних змін, він активно повернувся у навчальну практику кафедри як окрема спеціалізація «Художній розпис тканини».

До нововведень у роботі кафедри на початку 70-х років можна віднести запровадження у навчальну програму такої дисципліни, як «Основи композиції» (М. Балла-Токар), яку в подальшому розвинув інший вихованець кафедри — І. Боднар.

Як бачимо, творчий потенціал молодих митців-педагогів, їх свідоме звернення до правдивих джерел професійної творчості, а також позитивне зрушення у керівництві вищого мистецького закладу, пов'язаного із приходом першого «українського» ректора Якимом Запаска у 1958 році, — все це вплинуло на формування рис, які із часом почали визначати обличчя львівської школи художнього текстилю.

Загалом, незалежно від змін викладацького складу, на кафедрі текстилю, починаючи від 60-х років, працювали винятково випускники нашого навчального закладу. Серед них: С. Заблоцька, В. Шелест, М. Безпальків, Ю. Гопак, Б. Шнайдер, Н. Пушкаш, Ю. Скандаров, Є. Фащенко, С. Бабков, Я. Борис, Н. Борисенко, О. Шпитковська, О. Дворський, Н. Дяченко-Забашта, І. Боднар та багато інших. Нині на кафедрі плідно працюють: народний художник України, професор О. Мінько (завідувач кафедри); заслужені діячі мистецтва України: професор М. Токар та приват-професор М. Жиліна; доценти: Т. Печенюк, Г. Кусько, З. Семак, З. Шульга; приват-доценти: І. Муращик, В. Дубовик, Г. Стеблій, Х. Чабан; старші викладачі: В. Горак, С. Бурак; викладач Д. Пшеничний.

Викладачі кафедри — постійні учасники національних та міжнародних мистецьких виставок, організатори багатьох симпозіумів і мистецьких проєктів, автори численних персональних виставок в Україні та за її межами. Серед вагомих мистецьких проєктів, організаторами яких є викладачі кафедри, можна назвати: Всеукраїнську бієнале мистецтва нетрадиційного текстилю «Текстильний шал» (Львів, 1997–2006), куратор Г. Кусько; Всеукраїнську трієнале художнього розпису тканин «Презентація» (Хмельницький, 1994, 1997), куратор Т. Печенюк; Міжнародний симпозіум «Екологічний ракурс» (Львів-Київ, 1996–2010), куратор З. Шульга; Міжнародний симпозіум «Мистецька школа напередодні III тисячоліття» (Львів, 1999), куратор Т. Печенюк; Мистецький проєкт «СТІНА. Абсурд чи реальність» (Київ-Львів, 2002), куратори Т. Печенюк, Х. Чабан; II-III Всеукраїнську трієнале художнього текстилю (Київ, 2007, 2010), співавтор Т. Печенюк.

Показником активної творчої праці є передусім організація персональних виставок викладачів кафедри, серед яких насамперед слід назвати виставки творів народного художника України, проф. О. Мінька, що відбувалися у музеях та мистецьких галереях України й за її межами. Приклад активної виставкової діяльності — професор кафедри М. Токар, яка за останній час організувала більше десяти персональних виставок не лише у львівських експозиційних залах, а й у різних польських галереях. Не менш показовою є динаміка індивідуальної творчої репрезентації приват-доцентів В. Дубовик та І. Муращик, приват-професора М. Жиліної та доцента Т. Печенюк, ст. викладача С. Бурак, авторські імпрези яких теж охоплюють терени українських та зарубіжних міст.

Окремою вагомою ланкою діяльності кафедри є методична та науково-дослідна робота працівників кафедри, результатом якої стала низка методичних розробок, наукових статей у спеціалізованих часописах, видання підручників та навчальних посібників, а також мистецьких каталогів і альбомів. Так доцент З. Семак видала два навчальних посібники з технологічних дисциплін (матеріалознавство, фарбування текстильних матеріалів натуральними барвниками) для студентів мистецьких спеціальностей. У 1998 р. колективом кафедри підготовлено та видано монографію «Художній текстиль. Львівська школа». У 2009 р. доц. Т. Печенюк видала перший в Україні підручник із кольорознавства, затверджений МОНУ для вищих навчальних закладів (Київ, «Грані-Т»), а також навчальний посібник «Художня

▲ Т. Мазурець. Дипломна робота «Хоругви для костелу Святих Петра і Павла» (м. Луцьк). Шовк, вишивка, 150x90. 2010

▼ Виконання курсових робіт у майстерні кафедри художнього текстилю

▲ Г. Кусько на відкритті посмертної виставки Сергія Бабкова, 2007 р.

▲ О. Почеква. Дипломна робота «Молитва». Гобелен, 150x90. 2010

▼ Г. Онишко. Дипломна робота «Панно «Наспіві рідного краю». Батик, 100x200. 2010

▼ З. Гоян. Дипломна робота «Спалахи пам'яті». Авторська техніка, 100x120. 2010

культура. Живопис» для загальноосвітньої школи (Львів, «ART Klass»). Активну видавничу діяльність провадить доц. З. Шульга: каталоги та науково-методичні розробки за матеріалами мистецьких проєктів (2000–2009). Учений секретар спеціалізованої ради ЛНАМ із захисту дисертацій, доц. Г. Кусько займається науково-організаційною роботою і водночас керує науковою роботою аспірантів Академії.

Не менш активним творчим життям відзначаються і студенти кафедри, які організують персональні виставки та беруть участь у загальних мистецьких конкурсах та виставках, де отримують відзнаки. Приміром, студентка кафедри В. Буряник отримала першу премію на Всеукраїнському

конкурсі з живопису серед студентів мистецьких закладів (Київ, 2007). Студентка С. Ткачук стала призером Міжнародного молодіжного симпозиуму «Архе Нитка Ново», що відбувся на базі ЛНАМ того самого року. На Всеукраїнській студентській олімпіаді 2009–2010 навчального року, що проходила у м. Кривий Ріг, творча робота студентки IV курсу О. Я. Ярмольчук посіла перше місце в галузі мистецтва і культури серед мистецьких закладів України.

Особливістю навчально-методичного процесу кафедри на сучасному етапі є те, що після розподілу підготовки фахівців за спеціалізаціями «Художнє ткацтво» та «Художній розпис тканин», яке відбулося у 1985 р., були створені умови не лише для ґрунтовного освоєння технологічних особливостей двох напрямів орнаменталізації художніх тканин, а й для вивчення різноманітних нетрадиційних технік сучасного світового текстильного мистецтва. У цьому контексті методика викладання фахових дисциплін (композиція, робота в матеріалі) охоплює увесь спектр сучасної художньої тканини: гобелен, килим, розпис на тканині, текстильну пластику, нові тренди світового текстильного мистецтва (мистецтва волокна, мистецтва тканини).

До новацій у методиці кафедри художнього текстилю слід віднести і запроваджену у навчальні програми кафедри у 1993 р. тему «Сакральні тканини християнського храму», що дало змогу долучитися до неоціненної скарбниці національної духовної спадщини. Результатом опанування та викладання цієї теми є низка поважних курсових та дипломних робіт (плащаниці, комплекти священницьких риз та євхаристійних тканин, хоругви), виконаних на замовлення церков не лише Львова, а й інших міст України.

Протягом останніх семи років на кафедрі діє клас професора О. Мінька (асистенти: приват-доцент І. Муращик, викл. Д. Пшеничний), де студенти першого курсу опановують основи живописної та рисувальної методики цього провідного українського художника. Будучи випускником кафедри, проф. О. Мінько працює в царині малярства. Його творчість посідає вагомe місце в сучасному національному образотворчому мистецтві і має державні відзнаки.

Поряд із поглибленням класичних та авторських методик викладання мистецьких дисциплін у 2006 р. була запроваджена нова спецдисципліна «Комп'ютерне проектування», яка виводить на новий якісний рівень володіння сучасними мистецькими засобами для виконання курсових і творчих завдань. Автором програм цієї дисципліни є випускниця кафедри С. Бурак, яка розпочала викладацьку діяльність, маючи достатньо вагомих не лише творчий досвід у царині художнього текстилю, а й фаховий досвід роботи з комп'ютерними графічними програмами.

Сьогодні, освоюючи нові методики та форми праці, удосконалюючи матеріально-технологічну базу навчання, кафедра художнього текстилю ініціює нову концепцію формування фахівців цієї сфери з урахуванням можливості застосування професійних знань випускниками кафедри за принципом галузевого функціонування мистецтва художнього текстилю. Адже сучасний художній текстиль слід розглядати не лише в контексті декоративного та ужиткового мистецтва, нині не менш актуальним є й розвиток дизайну текстильних виробів, створення яких входить у перелік завдань навчальних програм кафедри.

Завідувач кафедри — Олег Терентійович Мінько

О. Т. Мінько — відомий український митець і педагог. Із 1982 р. працює на кафедрі художнього текстилю (старший викладач, доцент, професор). Створив понад 600 високимистецьких робіт (портрети, пейзажі, натюрморти, текстильні вироби), які посідають почесне місце у музеях України, США, Канади, Росії, Німеччини, Бельгії та приватних колекціях. Він є учасником більш ніж 50 мистецьких виставок, має велику кількість персональних виставок як в Україні, так і за її межами. Серед найвагоміших слід назвати персональні виставки в Національному художньому музеї України (Київ, 2008) та Національному музеї Львова (1988, 1994, 1998, 2004).

Близько 200 робіт О. Т. Мінька відтворено у каталогах групових виставок, журналах, альбомах. Про його творчість написано більш ніж у 70 мистецтвознавчих працях. Твори митця містяться у постійній експозиції відділу «Мистецтво ХХ століття» Національного музею у Львові. У 1993 р. вийшов друком альбом «Художники Львова: Л. Медвідь, О. Мінько, З. Флінта», у якому опубліковано 65 творів О. Мінька. Останнім вагомим виданням є мистецький альбом «Олег Мінько».

О. Т. Мінько відомий передусім як живописець, однак знайомий також як художник монументального текстилю. Він створив вісім гобеленів-завіс та багато гобеленів виставкового плану. Це гобелени-завіси для Республіканського будинку художника (Київ, 1979), монументального комплексу Державного музею Великої Вітчизняної війни (Київ, 1981), Палацу культури м. Сімферополь (1983) та інших міст України.

Очолюючи кафедру художнього текстилю, О. Т. Мінько зробив вагомий внесок у наукову та педагогічну роботу цього підрозділу Академії, про що свідчить високий мистецький рівень випускників кафедри. Він є автором низки методичних праць зі спеціальних дисциплін кафедри.

О. Т. Мінько — виняткова, непересічна особистість. Його мистецтво національне за формою і змістом, відображає загальнолюдські цінності, а його ім'я посідає гідне місце в історії мистецтва ХХ століття.

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «магістр». Дипломниця кафедри художнього текстилю М. Шлак. Просторова композиція «Люзія чуттєвості». Батик, клейова техніка, 120x450. 2010

▲ О. Т. Мінько, завідувач кафедри художнього текстилю

◀ О. Мінько. Пророк. Картон, олія, 100x90. 2002

▼ О. Мінько. Біль. Полотно, олія, 120x90. 1968

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів та студентів кафедри художнього текстилю

▲ Т. Печенюк. Гобелен «Зустріч», 100x200. 2005

▲ Х. Чабан. Гобелен, 90x100. 2007

▲ М. Токар. Гобелен «Мир та любов» (фрагмент), 264x164. 2009

► К. Цуркан. Панно «Подих життя». Батик, 130x200. 2010

► М. Жиліна. Плахта. Ремізне ткацтво, вовна. 2008

▲ О. Палій. Гобелен «Козак Мамай». Ткацтво, вовна, 130x130. 2010

▲ В. Буряник. Панно «Дикий рафінад». Авторська техніка, 150x200. 2010

▲ Х. Біль. «Бажаю бути людиною». Батик, 100x80. 2009

▲ О. Хорочко. Панно «Найкращий сон». Батик, 150x200. 2010

▲ С. Бурак. Гобелен «Вода». Ткацтво, 200x110. 2007

◀ І. Мінко-Муращик. Гобелен «Портрет з бабкою», 41х28. 2008

◀ В. Дубовик. Панно із серії «Ботанічний сад». Батик, 120х90. 2009

◀ Г. Стеблій. Чоловіча сорочка «Повноліття». 2008

▲ Н. Бавдис. Панно «Жіночий колорит». Батик, 100х200. 2009

▲ С. Стрипко. Панно «Дух Трипілья». Батик, 110х140. 2010

▲ А. Мельничук. Гобелен «Сонячний колорит». Ткацтво, 120х120. 2010

▲ Г. Кусько. Натюрморт із мушлею. Темпера, 60х80. 2000

▲ З. Шульга. Гобелен «Хвиля». Ткацтво, 180х200. 1996

▲ О. Ярмольчук. Панно «Пейзаж». Аплікація, стебнування, 130х130. 2010

▲ Я. Дудок. Панно «Весна». Батик, 150х150. 2010

КАФЕДРА ХУДОЖНЬОГО МЕТАЛУ

У 1989 р. з ініціативи ректора Е. П. Миська у Львівському інституті декоративно-прикладного мистецтва при кафедрі художнього скла створили відділ художніх виробів з металу. Відповідно до наказу ректора ЛДПДМ від 18 лютого 1993 р. відділ реорганізовано в кафедру художніх виробів із металу. Відділ, а згодом і кафедру очолив С. І. Мороз.

Протягом усього періоду існування кафедри її колектив поповнювався новими співробітниками. У 1991 р. на посаду викладача були запрошені В. О. Шоломій — випускник кафедри художнього металу Таллінського художнього інституту, Є. А. Бохонок — випускник Львівського державного інституту декоративного та прикладного мистецтва. У 1992 р. на посаду навчального майстра відділу запропоновано кандидатуру випускника ЛДПДМ А. І. Стернюка, який згодом став викладачем кафедри. З 1 вересня 1992 р. до відділу на посаду доцента прийшов відомий художник монументально-архітектурного металу О. В. Боньковський, випускник ЛДПДМ. З 1 вересня 1993 р. на посаду старшого викладача запрошено Б. С. Романця — скульптора, заслуженого художника України, члена Національної спілки художників України. В 2003 р. склад кафедри поповнив відомий художник ювелірного мистецтва С. Ф. Вольський.

Сьогодні викладачами на кафедрі художнього металу плідно працюють відомі педагоги, знані художники:

О. В. Боньковський — доцент, заслужений художник України, член Національної спілки художників України, учасник багатьох українських та міжнародних ковальських фестивалів;

С. Ф. Вольський — доцент, заслужений художник України, член Національної спілки художників України, знаний як в Україні, так і за її межами художник у галузі ювелірного мистецтва та емальерства, учасник багатьох всеукраїнських та міжнародних виставок;

А. І. Стернюк — старший викладач, учасник багатьох ковальських фестивалів;

О. В. Івасюта — старший викладач, заслужений художник України, голова львівського відділення Спілки майстрів ковальського мистецтва України, член правління спілки, засновник і голова громадської організації «Товариство Залізного Лева» (м. Львів), член оргкомітету Всеукраїнського ковальського фестивалю «Залізний Лев», постійний учасник всеукраїнських та міжнародних фестивалів ковальства;

Е. І. Плешаков — доцент, кандидат технічних наук.

Майстри та робітники кафедри:

Ю. В. Максимів — навчальний майстер зі спеціалізації «Металопластика малих форм»; С. В. Черніков — робітник високої кваліфікації зі спеціалізації «Металопластика малих форм»; С. Рожковський — навчальний майстер зі спеціалізації «Художній метал архітектурного середовища»; П. Стана — робітник спеціалізації «Художній метал архітектурного середовища».

У 2009 р. кафедра художнього металу відзначила ювілей — 20 років від дня заснування.

Серед вихованців і випускників кафедри художнього металу — такі видатні митці: О. П. Головатий — викладач Львівського державного коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім. І. Труша; О. В. Івасюта — старший викладач кафедри художнього металу ЛНАМ; А. В. Балабух — відомий художник у царині об'ємно-просторової пластики та архітектурного кованого металу, учасник ковальських фестивалів в Україні та за кордоном, нагороджений дипломом «HEFAISTON» I ст. за участь у Міжнародному ковальському фестивалі (Чехія, 2002); С. П. Микита — художник, майстер ювелірних прикрас, учасник

▲ А. Комаров. Дипломна робота «Пори року». Кований метал, скло, 90х50. 2010

▲ Колектив кафедри художнього металу. Зліва направо: А. І. Стернюк, Н. І. Кулинич, О. В. Івасюта, О. В. Боньковський, С. О. Рожковський (стоїть), І. М. Франк, С. Ф. Вольський, П. Ю. Стана (стоїть), Ю. В. Максимів, О. М. Гишка

багатьох міжнародних фестивалів, Міжнародного конкурсу ювелірних прикрас «SIVER-2002» (м. Легніца, Польща, 2002, нагороджений дипломом II ст.).

Викладання навчальних дисциплін професійно-практичного циклу на кафедрі художнього металу проводиться відповідно до навчальних програм за такими напрямками: «Художній метал архітектурного середовища» (метал, пов'язаний із ландшафтом або з конкретним архітектурним об'єктом, — брами, балконні перила, флюгери, рекламні вивіски, люстри, меблі, об'ємно-просторова пластика); «Металопластика малих форм» (ювелірні вироби, сувеніри, емальєрство, мала тематична пластика).

Кафедра художнього металу готує спеціалістів за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Усі викладачі кафедри і студенти старших курсів докладають багато зусиль і на ниві популяризації ковальського мистецтва у суспільстві, беручи участь у всеукраїнських та міжнародних ковальських фестивалях, майстер-класах, показуючи на практиці свою професійну майстерність.

У 1989–2002 рр. кафедру очолював доц. С. І. Мороз, у 2002–2004 рр. — О. В. Боньковський.

Завідувач кафедри — Іван Миколайович Франк

Приват-професор І. М. Франк очолює кафедру з 2004 р.

Народився 26 серпня 1947 р. у с. Літня на Львівщині. У 1968 р. закінчив Львівське училище прикладного мистецтва ім. І. Труша (відділення скульптури). У 1975 р. закінчив Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва (кафедра художньої кераміки) і залишився на викладацькій роботі, пройшовши шлях від викладача до завідувача кафедри.

Іван Миколайович посідає чільне місце в українській професійній кераміці, позначеній розмаїттям форм, жанрів, технік, багатством яскравої індивідуальності. Він вважає, що мистецький твір повинен нести глядачеві позитивну енергію добра і радості, «бо без сонця і роси, материнської ласки і батьківського гнізда, національної свідомості і духовної зрілості немає повноцінного життя».

Митець працює в галузі декоративної, монументально-декоративної кераміки, графіки. Його твори здебільшого пов'язані з «Вічною Книгою» буття: біблійні сюжети, проблеми збереження засад духовності, відродження християнської моралі. Крім того, це сторінки національної історії, гротескні й гумористичні твори. У них органічно зливається професійна скульптурна пластика, неповторна привабливість народного примітиву, активність кольору, застосування фактурних властивостей матеріалу (шамот у поєднанні з деревом, металом, емальми).

Загалом складні філософські теми І. Франк вирішує у властивих лише йому оригінальних камерних формах. Майстерно виконані й рисунки митця, які сприймаються як монументальні настінні розписи. Його твори завжди в центрі уваги глядачів і фахівців на художніх вернісажах в Україні та за кордоном. Усього відбулося 12 персональних виставок майстра.

Великий творчий доробок художника зберігається в музеях, приватних збірках в Україні та за її межами, численні публікації фіксують його творчий шлях.

Як досвідчений педагог зі стажем близько 40 років І. Франк виховав цілу плеяду відомих художників, на високому фаховому рівні удосконалює і розвиває науково-методичні розробки навчального процесу Академії.

Творча наснага І. Франка, самовіддана праця й унікальний творчий доробок — явище самотутнє й оригінальне.

▲ Виконання курсової роботи на кафедрі художнього металу

▲ Викладачі й студенти кафедри металу на фестивалі «Ковальська імпреза – 97» (м. Львів)

▲ І. М. Франк, завідувач кафедри художнього металу

▼ І. Франк. Кінь жовто-блідий і вершник, ім'я того — Смерть. Картон, акрил, 86x64. 2006

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів та студентів кафедри художнього металу

▲ О. Боньковський. Решітка для каміну «Будьмо». Залізо, кування, 65x60. 1998

► І. Ригель. «Ліхтар». Залізо, скло, h 65. 2010

◀ С. Вольський. «Калюжниця». Нефрит, бурштин, кришталь, срібло, золото, 27x17x15. 2000

► І. Франк. Голгофа. Шамот, поливи, 50x40. 2007

▲ О. Івасюта. «Каліка». Залізо, бронза, дерево, скло, h 87. 2002

▲ М. Ткач. Комплект чоловічих прикрас «Погляд на життя». Срібло. 2008

► Р. Бац. «Охоронці світла». Залізо, 60x40. 2010

▲ Т. Балагура. «Кована метало пластика до екстер'єру храму «Всіх Святих українського народу». Залізо, 200x90. 2008

▲ О. Павлик. «Віра, Надія, Любов». Чеканка, мідь, h 30, 29, 25. 2010

▲ Т. Попович. «Симфонія весни». Метал, дерево. 2010

▲ Р. Фурлет. «Орган». Метал, 220x140. 2010

КАФЕДРА ХУДОЖНЬОГО ДЕРЕВА

Кафедра художнього дерева — єдина в Україні кафедра такого зразка IV рівня акредитації, унікальна за рівнем підготовки фахівців — художників-пластиків у дереві. Основне завдання професорсько-викладацького складу кафедри — підготувати та виховати художника-пластика модерного рівня, який повинен не лише мати творче мислення, виходячи з тенденцій світового мистецтва та спираючись на традиції національної культури, а й максимально добре володіти сучасними техніко-технологічними засобами для найглибшого розкриття митецького задуму.

Кафедра ХД — одна з найстаріших у Львівській національній академії мистецтв. Вона створена в 1946 р. одночасно із заснуванням Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (початковий статус Академії).

За час свого існування кафедра кілька разів змінювала назву, відповідно зазначаючи реорганізаційно-профільних та термінологічних змін, за якими, як свідчать факти, навіть важко простежити: з 1946 р. — меблево-інтер'єрний відділ (завідувач — відомий львівський архітектор Є. Нагірний); 1951–1960 рр. — кафедра художньої обробки дерева (завідувачі — Б. Кричевський, Ф. Павлюченко, М. Смірнов); 1960–1975 рр. — кафедра проектування меблів і оформлення інтер'єрів (М. Смірнов, М. Вендзелович); 1975–1982 рр. — кафедра проектування інтер'єру та меблів (М. Вендзелович, С. Мигаль); 1982–1989 рр. — кафедра проектування меблів (С. Мигаль). З 1989 р. чинною є назва «Кафедра художніх виробів з дерева» (завідувачі — І. Іванів, Д. Грабар), з 2009 р. — «Кафедра художнього дерева» (завідувач — В. Тарнавський).

Західноукраїнський регіон завжди відзначався талановитими різьбярями по дереву, умільцями, які створювали художньо досконалі елементи побуту, дерев'яні іграшки. Це і вишукане оздоблення дерев'яних церков, художньо досконале створення малих архітектурних форм (вказівники, придорожні хрести, криниці, дерев'яні скульптури тощо). Власне, кафедра ХД є саме тією навчальною і науковою базою, яка продовжує ці традиції та розширює горизонти бачення сучасного художника, дає йому відчуття професійної гідності й можливість знайти своє місце в сучасних умовах. Митці, талановиті художники завжди були й будуть національним надбанням кожної держави.

Кафедра художнього дерева здійснює підготовку студентів на денному відділенні за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр».

Ексклюзивні меблі, авангардні дизайнерські відкриття, неординарне оздоблення інтер'єрів і водночас уміння відновлювати дерев'яні елементи архітектури, стародавні меблі — це саме те, чого навчає кафедра художніх виробів із дерева за спеціальністю «Образотворче мистецтво».

Серед аспектів, що мотивують діяльність викладачів кафедри, вирізняється використання простих форм у доволі складних поєднаннях, побудова конструктивних рішень через призму текстури й загальної пластичної форми шліфованого дерева, зіставлення різномасштабних частин, фактур, матеріалів і кольорів. Деякі роботи передбачають звернення до експериментального дизайну і дозволяють створити динамічний образ сучасного інтер'єру з урахуванням загальної концепції обраної теми.

У роботах викладачів кафедри переважає скульптурна пластика виставкового характеру, що відображає основну тенденцію розвитку сучасної художньої освіти.

► Д. Грішин. Об'ємно-просторова пластика «Нагхнення». Сосна, h 110. 2010

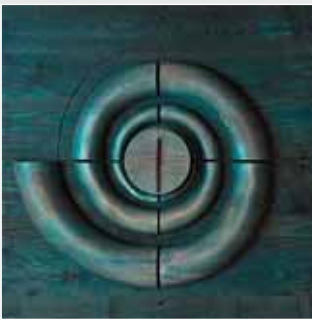
▲ С. Лесишак. Рельєфна пластика виставкового характеру «Спокій». Авторська техніка. Ясен, липа, 100x60. 2010

▼ Колектив кафедри художнього дерева.
Зліва направо: перший ряд: Л. І. Ростоцька, І. В. Стеф'юк, Л. Б. Угрин, І. П. Король, Д. І. Грабар; другий ряд: І. О. Зварич, Р. А. Бучак, А. П. Федоро, В. М. Тарнавський, В. К. Мамчур, В. І. Стебелецький, А. Б. Дещук, М. М. Офік

▲ За роботою заслужений художник України А. І. Бугринєць. Проект іконостасу і царських врат. Різьба. Липа, 120x220. 2010

▲ Т. Юхимук. Декоративно-ужиткова пластика «Хронос» (годинник). Липа, 70x70. 2010

▼ В. Ветренюк. Набір меблів «Аква». Авторська техніка. 2010

Кафедра зробила акцент на об'ємно-просторовій пластиці, спираючись на індивідуальні особливості кожного окремого художника, а також на актуалізації естетичних властивостей дерева в інтер'єрному середовищі.

Викладачі кафедри художнього дерева розширили межі застосування традиційного матеріалу у творенні зразків синтезу мистецтва у його сучасному розумінні. Кафедра знаходить свою міру дотичності до інноваційних процесів у мистецтві, балансує на межі традиції та експерименту, актуалізуючи традиційний матеріал у найширшому функціональному й естетичному діапазоні. Найважливішим є максимальний такт у самому ставленні до дерева, його природних властивостей. Кожен із викладачів знайшов ту міру новачій, яка вивела матеріал у простір сучасних комунікативних систем, насамперед через естетичні параметри.

Кафедра надає випускникам знання, які сприятимуть їх подальшому навчанню та успішній індивідуальній творчій практиці чи науковим дослідженням уже в самостійному професійному житті.

Навчаючись у ЛНАМ, студенти кафедри дерева мають можливість вільно спілкуватися з талановитими митцями-педагогами, перебираючи їхній багатий досвід. Вони також відвідують виставки, беруть участь у пленерах із фаху в Польщі, творчих акціях всеукраїнського рівня, виставках, конкурсах, що відбуваються в рамках трьох академії мистецтв України (Київ, Харків, Львів), творчих імпрезах.

Від самого початку формування концепції роботи кафедри було підібрано висококваліфікований штат викладачів, які мають великий досвід роботи у сфері пластичних мистецтв, є відомими художниками-пластиками, хорошими спеціалістами в цій галузі, талановитими педагогами.

На кафедрі працюють дев'ятеро осіб, із них троє — доценти, четверо — старші викладачі, один викладач, один заслужений художник України. Це свідчить про потужний науковий потенціал та активну наукову роботу педагогічного складу. Серед магістрантів кафедри — заслужений художник України А. І. Бугринєць.

І. В. Стеф'юк — доцент, художник-пластик, учасник численних виставок, зокрема виставки «2004 рік. Сучасне декоративне мистецтво України» (штаб-квартира ЮНЕСКО, Париж). Автор творів у приватних колекціях та на об'єктах.

Д. І. Грабар — доцент, художник-пластик, учасник численних виставок. Нагороджений великою золотою медаллю лауреата Національної премії у галузі ландшафтної архітектури і дизайну «Квітуча Україна — 2008» за використання етнічних мотивів у ландшафтній архітектурі парку «Підгір'я», санаторію «Карпати». Пріоритетом творчості є образний світ великого українського письменника та поета Івана Франка.

В. П. Іванишин — старший викладач кафедри ХД, художник-пластик, учасник численних виставок, зокрема виставки «2004 рік. Сучасне декоративне мистецтво України» (штаб-квартира ЮНЕСКО, Париж).

І. П. Король — старший викладач кафедри ХД, провідний художник-пластик, роботи якого були представлені на міських та обласних виставках. У його творчості привертає увагу широка палітра оригінальної художньої пластики та художньо-декоративне оздоблення інтер'єрів та екстер'єрів. Роботи художника зберігаються у приватних колекціях та на об'єктах.

Є. М. Овдін — доцент, кандидат технічних наук, викладає допоміжні технологічні дисципліни (конструювання, технологію, перспективу, роботу в матеріалі).

Л. Б. Угрин — старший викладач кафедри ХД. На високому професійному рівні викладає допоміжні технологічні дисципліни (конструювання, технологію, перспективу).

Практичні заняття для студентів проводять професіонали високого рівня: Р. А. Бучак, В. К. Мамчур, І. О. Зварич, В. І. Стебелецький, М. М. Офік, А. Б. Дещук.

Кафедра дерева охоплює своїми пошуковими, теоретично-концептуальними дослідженнями та художньо-прикладним проектуванням величезний регіон Західної України, а саме Львівську, Івано-Франківську, Закарпатську, Чернівецьку та інші області. У цьому регіоні переважно і працює більшість випускників кафедри. Вони обіймають різні посади у державних та приватних організаціях і фірмах, пов'язаних із деревообробкою, проектуванням та розробкою меблів, художнім оздобленням інтер'єрів та ландшафту (декоративні композиції, дерев'яна скульптура, малі архітектурні форми тощо). Багато випускників викладають у художніх школах, коледжах, ліцеях, вищих навчальних закладах, а також

займаються адміністративною роботою в художніх спілках, музеях, деякі обіймають посади головних художників міста. Більшість випускників багато творчо працюють, постійно беруть участь у різних виставках в Україні й за кордоном.

У 1953–2010 рр. на кафедрі дерева завершили навчання 1093 випускники. Протягом останніх 30 років кафедра готує спеціалістів лише денної форми навчання.

Кафедру ХД закінчили визначні художники-педагоги: М. В. Курилич, М. І. Яців, Я. О. Ульгурський, О. Ф. Дуфанець, М. І. Амбіцький, Б. Ф. Курліщук, С. Т. Мельничук, Й. А. Садовський, В. В. Корпанюк, І. Г. Іванів, Р. Я. Василик, В. І. Катрушенко, О. О. Соломченко, Т. М. Салій, В. М. Тарнавський, І. М. Кметик, П. І. Головчак, В. М. Гурмак, Я. М. Курилич, З. Г. Федик, Р. М. Яців, Б. І. Буряк, Д. В. Григоришин, Ю. Е. Мисько, В. О. Нестеренко, Ю. В. Островський, В. А. Сухорський, М. М. Теліженко, Б. А. Яворський, В. Я. Ярич, М. М. Яковина, М. П. Гримальюк, Є. М. Козак, В. М. Москалюк, А. А. Сухорський, І. В. Проців, П. М. Сипняк, Я. О. Слобоцький, П. М. Старух, І. Я. Дубельт, В. І. Жишківич, М. Й. Зятник, М. З. Царик, М. М. Вертузов, Н. В. Ткач та М. М. Уграк.

Випускники кафедри сьогодні працюють у творчій, науковій та педагогічній царинах: С. Сабан — викладач Стрийського ХПТУ; М. Приймич — проректор Закарпатського художнього інституту, М. Болджар — декан Закарпатського художнього інституту, М. Ходанич — викладач Закарпатського художнього інституту; В. Хомик — викладач Львівського художнього коледжу ім. І. Труша; І. Зварич — викладач ЛНАМ; В. Стебелецький — майстер виробничого навчання кафедри ХД ЛНАМ; А. Колотай — науковий співробітник Музею етнографії та художнього промислу; В. Прусак — завідувач кафедри дизайну Львівського лісотехнічного університету; Д. Савчинець — скульптор у Мадриді (Іспанія); М. Офік — майстер виробничого навчання кафедри ХД ЛНАМ; А. Дещук — лаборант кафедри ХД ЛНАМ; Р. Студницький — декан факультету дизайну ЛНАМ; Я. Шимін — завідувач кафедри академічного живопису ЛНАМ.

Завідувач кафедри — Володимир Мар'янович Тарнавський

Заслужений художник України, відмінник освіти України, доцент В. М. Тарнавський очолює кафедру з 2002 р.

У 1977 р. він закінчив Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва за спеціальністю «Декоративно-прикладне мистецтво» і з 1981 р. розпочав свою педагогічну діяльність, віддавши Академії майже 30 років. Упродовж 1981–2005 рр. В. М. Тарнавський пройшов шлях від викладача кафедри проектування інтер'єру і меблів до завідувача кафедри художніх виробів із дерева (призначений на цю посаду з вересня 2002 р.).

У листопаді 2009 р. Володимирові Мар'яновичу присвоєно почесне звання «Заслужений художник України».

Плідно працюючи в ділянці дерев'яної пластики та вітражу, на практичних заняттях навчає студентів створювати роботи, які вирізняються високим професійним рівнем, самобутньою технікою, оригінальним вирішенням композиції, тонким відчуттям пластики. Для методичного забезпечення використовує кращі зрізки світового образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

В. М. Тарнавський виконав художнє оформлення інтер'єру Сумського обласного драматичного театру ім. Щепкіна (1975, об'єкт відзначений республіканською премією ім. Т. Г. Шевченка), Херсонського облвиконкому (1990), створив тематичні та орнаментальні вітражі у церкві Святого Георгія Переможця в Києві (2001–2002), розробив і виконав малий іконостас, тетрапот і престол церкви Святого Лазаря у Львові (2006–2007) тощо.

За творчий період отримав чотири авторські свідоцтва на промисловий візирець, розробив й виготовив у матеріалі понад 200 видів люстр, світильників, настінних бра для приватних інтер'єрів, виставок, ярмарок в Україні та за її межами.

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «бакалавр». Дипломниця кафедри художнього дерева С. Лесишак

▲ В. М. Тарнавський, завідувач кафедри художнього дерева

▼ В. Тарнавський. Вітражна стеля у банку «Універсальний» (м. Львів)

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів та студентів кафедри художнього дерева

▲ І. Дудич. Рельєф «Спокуса». Авторська техніка. Дерево. 2010

▲ І. Стеф'юк. Алегорія насильства. Дерево, авторська техніка, 75x75x25. 2010

▲ В. Іванишин. Блакитний ангел. Дерево, різьба, розмальовка, 37x28. 2008

▼ І. Винарчик. Дипломна робота. Декоративна пластика «Повернення блудного сина». Клен, 100x80. 2009

▲ І. Гонтар. Дипломна робота. Набір церковного обладнання: тетрапод. Дуб, липа, 120x100
Б. Хоменко. Комплект церковного обладнання. Груша, h 30, 40. 2010

▲ Д. Грабар. Опришки. Дерево, різьба, 70x500. 1985

▲ Є. Тітенков. Дипломна робота. Набір меблів для офісного приміщення. Бук. 2010

▲ О. Корчевський. Дипломна робота. Набір меблів для офісного приміщення. ДСП. 2010

КАФЕДРА ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ

Кафедра кераміки була створена як один зі структурних підрозділів Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва у 1946 р. За 65 років діяльності кафедра підготувала понад 900 художників декоративно-ужиткового мистецтва, які працювали і працюють у різних ділянках мистецтва, державних та громадських організаціях, мистецьких інституціях, займаються викладацькою роботою у вищих та середніх спеціальних навчальних закладах, інших навчальних установах різної форми власності. Сьогодні це єдина в Україні кафедра III–IV рівня акредитації, яка готує фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» і «магістр».

Здобутки кафедри за минулі роки надзвичайно вагомі. Багато її працівників здобули почесні звання та отримали державні відзнаки. Так, наприклад, лауреатами Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка стали А. Бокотей, Я. Мотика, І. Марчук, народними художниками України — І. Зарицький, Я. Мотика, А. Бокотей, Л. Медвідь, І. Марчук, Я. Скакун, заслуженими художниками України — З. Флінта, І. Микитюк, М. Трегубов, Є. Мері, І. Шумський, В. Білоус, В. Боднарчук, В. Федорук та ін.

В історії сучасного українського мистецтва феномен «львівська кераміка» сприймається як явище не лише всеукраїнського, а й світового значення. Яскравим свідченням цього є мистецький проект «200 імен. Декоративне мистецтво України кінця XX — початку XXI ст.». Більшість художників-керамістів, учасників проекту, — вихованці львівської кафедри художньої кераміки.

Серед випускників кафедри — ректор ЛНАМ, академік А. Бокотей, декан факультету ДПМ А. Каліш, декан факультету ОМІР Т. Янко, декан факультету історії та теорії мистецтва Р. Шмагало, декан факультету підвищення кваліфікації І. Микитюк. На посаді проректора з наукової роботи у 2002–2009 рр. працював професор О. Голубець.

Окремі випускники кафедри мають помітні наукові здобутки. Зокрема докторами наук стали О. Голубець та Р. Шмагало, кандидатські дисертації успішно захистили М. Гринюк, О. Нога, В. Одрехівський та ін.

У різні роки на кафедрі працювали А. Бокотей, З. Флінта, Т. Левків (заслужений художник України), Ю. Лашук (доктор мистецтвознавства), Р. Шмагало (доктор мистецтвознавства), Б. Горбалюк та ін.

Численні почесні нагороди на міжнародних конкурсах художньої кераміки у Фасенці (Італія) та Валорисі (Франція), а також на симпозиумах кераміки в колишньому СРСР та в Україні, одержували свого часу вихованці кафедри Т. Левків, З. Флінта, Р. Петрук, І. Туманова, Я. Мотика, Н. Федчун, У. Ярошевич, І. Ковалевич, І. Береза, Т. Береза, Г. Друль, Л. Богинський, О. Липа, А. Лисик, С. Бережненко, В. Боднарчук, С. Андрусів та М. Дідківський.

▲ М. Дідківський. Дипломна робота ОКР «бакалавр». Об'ємно-просторова пластика «Гончарі». Глина, гончарне коло, h 80, 79. 2001

◀ Колектив кафедри художньої кераміки. Зліва направо: М. К. Малавський, І. М. Хода, В. А. Гудак, В. Д. Боднарчук, О. М. Голубець, О. В. Кондратюк, О. П. Волошенко, С. М. Андрусів

▲ Випускники кафедри
З. Береза та М. Савка-Качмар

▲ Л. Кучер. Дипломна робота
ОКР «спеціаліст» «Колесо часу»,
120x80. Шамот, емалі. 2010

▼ Випускники кафедри З. Флінта
(зліва) і Т. Левків (справа) з лауреатами
Всесоюдної виставки
«Кераміка-75» (м. Вільнюс)

▼ Завідувачі кафедри художньої
кераміки ЛНАМ різних років.
Зліва направо: С. Андрусів,
О. Голубець, Т. Янко, В. Панасюк,
Т. Порожняк, М. Гладкий

Викладачі кафедри, студенти й випускники беруть активну участь у симпозиумах із кераміки в Україні та за кордоном. Вони є постійними учасниками виставок «Львівська кераміка», а також різноманітних мистецьких проєктів і наукових конференцій.

Чимало викладачів кафедри є членами НСХУ: С. М. Андрусів, В. Д. Боднарчук, М. З. Гладкий, О. М. Голубець, В. А. Гудак, І. М. Франк, І. М. Хода. Працівник кафедри М. К. Малавський — член Спілки художників Республіки Польща.

Упродовж минулих років випускники кафедри працювали головними художниками на фарфорових заводах: Київському (М. Лампека), Полонському (М. Козак), Баранівському (О. Трегубов, В. Лозанюк), Полтавському (І. Віцько, В. Білоус), Бориславському (М. Самійленко), Коростеньському (подружжя Трегубових), Тернопільському (С. Гавриш), Синельниківському (О. Вовк).

Кафедра готує фахівців за спеціалізаціями «Ужиткова та художня кераміка» (дизайн посуду та побутової кераміки, виставкова кераміка), «Кераміка для архітектурного та ландшафтного середовища» та освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Програма навчання містить широке коло творчих проблем: оволодіння різноманітними прийомами формування і декорування керамічних виробів, виконання і реалізація творчих проєктів — від ужиткових форм посуду до композицій для архітектурного та ландшафтного середовища, а також унікальних робіт виставкового характеру.

Підготовка студентів базується на вивченні циклу дисциплін професійно-практичної підготовки, гуманітарних, соціально-економічних та природничо-наукових дисциплін. Випускники опановують основи науково-дослідної роботи та педагогічної діяльності, вивчають тенденції розвитку сучасного мистецтва, знайомляться із сучасними досягненнями народної кераміки. За роки навчання вони отримують вагомий фаховий підготовку для індивідуальної творчої праці. Головними дисциплінами є: «Основи композиції», «Композиція», «Спецкомпозиція», «Робота в матеріалі», «Технологія», «Конструювання». Високий професійний рівень підготовки фахівця забезпечують дисципліни «Рисунок», «Живопис», «Скульптура», «Кольорознавство», «Пластична анатомія» та інші. Важливого значення набуває також вивчення регіональних традицій, поєднаних із новітніми тенденціями сучасного мистецького процесу. Це дає поштовх для пошуків нових форм образного та пластичного вираження й застосування сучасних технічних і технологічних засобів для реалізації творчих задумів. Сфера застосування практичних знань і умінь випускників кафедри надзвичайно широка: побутова кераміка, кераміка для архітектурного та ландшафтного середовища, кераміка виставкового характеру, науково-педагогічна діяльність, мистецькі акції (симпозиуми, пленери, виставки).

Кафедра кераміки як структурний підрозділ ЛНАМ є водночас структурним підрозділом навчального комплексу, до якого входять такі навчальні заклади: Львівський державний коледж декоративно-ужиткового мистецтва, Косівський державний інститут декоративно-ужиткового мистецтва, Ужгородський коледж декоративно-ужиткового мистецтва (Закарпатський художній інститут). Випускники цих навчальних закладів становлять вагомий частку студентів, які продовжують навчання на кафедрі художньої кераміки ЛНАМ. Крім того, студентами стають випускники інших мистецьких закладів України різних форм навчання та акредитаційних рівнів.

Наукові зв'язки із закордонними вищими навчальними закладами підтримуються за такими напрямками: вивчення теорії та практики сучасної художньої кераміки (академії

містечтв у Вроцлаві й Ризі), нові технологічні можливості (індивідуальні контакти — Латвія, Німеччина, Польща, Росія, Білорусь).

Важливим елементом вивчення потреб у підготовці фахівців є зв'язки з навчальними закладами, де працюють випускники. Кафедра підтримує тісні стосунки з керамічними виробництвами в Україні (фарфорові заводи, керамічні підприємства державної та приватної форм власності), на яких працює чимало випускників кафедри кераміки.

На кафедрі діють майстерні фахової підготовки: гончарна, гіпсомодельна, технологічна лабораторія; композиційні та рисунково-живописні класи.

Навчальний процес забезпечує високопрофесійний професорсько-викладацький склад: один професор (доктор мистецтвознавства О. М. Голубець), троє приват-професорів (А. Й. Каліш, Т. О. Янко, І. М. Франк), троє доцентів (кандидати мистецтвознавства В. А. Гудак, М. З. Гладкий, кандидат хімічних наук М. В. Лосик), троє приват-доцентів (С. М. Андрусів, М. К. Малавський, О. П. Волошенко), двоє старших викладачів (В. Д. Боднарчук, І. М. Хода) і один викладач (О. В. Кондратюк).

Завідувачами кафедри художньої кераміки від початку її заснування були: В. М. Руденко (1949–1952), М. В. Біляєв (1952–1962), Т. М. Порожняк (1962–1964), Ю. П. Лащук (1964–1971), М. З. Гладкий (1971–1977), Б. В. Горбалюк (1977–1985), В. Г. Панасюк (1985–1995), Т. О. Янко (1995–1999), О. М. Голубець (1999–2002), С. М. Андрусів (2003–2009).

Завідувач кафедри — Орест Михайлович Голубець

Знову очолив кафедру в 2009 р.

Професор, доктор мистецтвознавства, член Міжнародної асоціації критиків мистецтва (АІСА), випускник кафедри художньої кераміки ЛНАМ (1976). О. М. Голубець — лауреат обласної мистецької премії ім. Зеновія Флінти (1997), нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2001).

Автор понад 350 публікацій із питань розвитку професійної кераміки в Україні і за кордоном (Росія, Польща, Литва, Болгарія, Японія), каталогів та буклетів до персональних і групових виставок художників-керамістів. Займається питаннями історії та теорії мистецтва ХХ ст. і сучасного мистецтва. Автор монографій «Львівська кераміка» (1991) та «Між свободою й тоталітаризмом: мистецьке середовище Львова другої половини ХХ ст.» (2001). Організатор і співорганізатор численних культурно-мистецьких проєктів, зокрема міжнародних: «Джерела свободи: Берлін — Вроцлав — Львів» (1997), «Мистецтво на зламі тисячоліть» (1999), «Пункт перетину: Львів — Лодзь — Штутгарт» (2001), «Срібний квадрат» (1998–2008), «Перше міжнародне бієнале художньої фотографії у Львові» (2001) та ін.

Орест Михайлович — організатор та співорганізатор численних міжнародних мистецьких акцій, серед них: «Джерела свободи: Берлін — Вроцлав — Львів»; Виставка сучасного мистецтва, присвячена 46-му Євхаристичному конгресові (Польща, Вроцлав, 1997); міжнародне бієнале живопису Євроregionу Карпати «Срібний квадрат» (Польща, 1998, 2000, 2003, 2006); міжнародна культурно-мистецька акція «Мистецтво на переломі тисячоліття» (Львів, 1998); міжнародний культурно-мистецький проєкт за участю випускників мистецьких академій Львова, Лодзь і Штутгарта «Пункт перетину» (Лодзь, Штутгарт, Львів, 2000–2001); Фестиваль художньої фотографії: Україна — Польща — Литва (Львів, 2007); мистецький проєкт «Veselka» (Львів, 2006–2007) та ін.

▲ Захист дипломної роботи за ОКР «магістр». Дипломник С. Горб

▲ Перегляд курсових робіт на кафедрі художньої кераміки

▲ О. М. Голубець, завідувач кафедри художньої кераміки

▼ Публікації О. Голубця

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів та студентів кафедри художньої кераміки

▲ О. Малишко. Вазы «Зміни росту». Кам'яна маса, ангоби, емалі, h 56, 57. 2001

▲ С. Соболев. Пластика «Осінь». Шамот, окиси, поливи, 40x35. 2009

▲ О. Чаплий. «Дім де живе душа...» (фрагмент). Глина, поливи, гончарне коло, 110x45. 2010

◀ О. Волошенко. Декоративний пласт «Дорога в часі». Шамот, поливи, окиси, 50x50. 2000

▲ В. Гудак. Пласт «Гуцульські мотиви». Кам'яна маса, емалі, 25x23. 2000

▲ А. Білоус. Об'ємно-просторова пластика «Коли люди були деревами». Шамот, емалі, h 85, 80, 76. 2010

▲ О. Кондратюк. Декоративний пласт «Спогади про літо». Кам'яна маса, ангоби, емалі, 20x20. 2005

▲ С. Андрусів, В. Боднарчук, В. Гурмак. «Святий Миколай», скульптурна композиція для церкви Св. Миколая в с. Тухля Львівської обл. Шамот, поливи, h 250. 2010

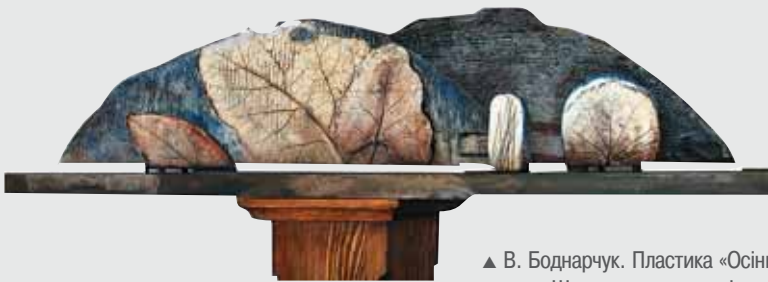

◀ С. Андрусів. Декоративний пласт «... це Вона». Шамот, поливи, солі, окиси, 33,5x38. 2002

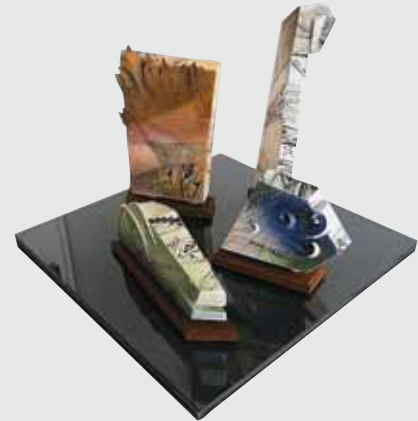

◀ М. Малавський. Пластика «Писанковий мотив». Фарфор, солі, h 17, 30, 40, 50. 1994

▼ Є. Грек. Об'ємно-просторова пластика «Еволюція». Шамот, емалі, поливи, h 52, 44, 25, 15. 2005

▲ В. Боднарчук. Пластика «Осінь лися». Шамот, поливи, солі, дерево, 100x20x20. 2003

▲ В. Панасюк. Настінний декоративний пласт. Кам'яна маса, рельєф, поливи, 25x25. 1975

▲ А. Липко. Панно «Щасливиця, я маю трохи неба...» за мотивами твору Ліни Костенко. Шамот, емалі, солі, 150x50. 2010

▲ В. Бєро. Об'ємно-просторова пластика «Весна, літо, осінь, зима і знову весна...». Шамот, емалі, солі, h 60, 54, 60, 56. 2010

▲ Д. Личко. Керамічне панно «Чарівний світ Марії Приймаченко». Шамот, поливи, 90x130. 2009

КАФЕДРА ХУДОЖНЬОГО СКЛА

Кафедра художнього скла — єдина в Україні, що веде підготовку фахівців у галузі художнього скла та готує професіоналів у ділянці творчої, проектно-конструкторської, науково-дослідної і педагогічної діяльності. Студенти у процесі навчання проектують ансамблі та серії скляних виробів різних технологій, втілюють у матеріалі створені індивідуально або спільно з іншими авторами проекти композицій.

▲ Колектив кафедри художнього скла. Зліва направо: сидять: Н. Ф. Максименко, М. Г. Тарнавський; стоять: Б. П. Васильців, О. М. Звір, Б. І. Войтович, І. П. Шумський, Б. І. Галицький, В. Г. Рижанков, І. О. Стернюк

Історія створення кафедри народилася з експерименту, коли 1961 р. було відкрито невелике відділення художньої обробки пластмас і скла. Викладання художнього скла серед інших дисциплін виявилось спочатку доволі складним, проте магнетизм матеріалу привернув увагу багатьох викладачів.

Кафедра художнього скла, перша в Україні, заснована 1964 р. Важливою передумовою стало відновлення традицій українського гутництва та вітражного мистецтва, а метою — досягнення високого рівня професійної підготовки студентів, розвиток професійного художнього скла та презентація його здобутків у світі. Важливе значення для розвитку кафедри мала участь у її роботі видатного українського живописця Р. Сельського. Кафедра має досягнення у царині створення авторського скла. Цьому сприяє функціонування єдиної в Україні навчально-експериментальної скловарної печі. Безпосереднє виконання робіт у матеріалі розвиває світосприйняття та сучасне бачення студійного скла.

У розвитку кафедри важливу роль зіграло збереження унікальних збірок художніх творів зі скла ВО «Райдуга», Львівської експериментальної кераміко-скульптурної фабрики, а також приватних колекцій відомих митців — заслуженого майстра народної творчості М. Павловського, доктора мистецтвознавства Ф. Петрякової і народного художника України В. Гінзбурга.

За час існування кафедри підготовлено 580 спеціалістів, які працюють у різних ділянках прикладного та декоративного мистецтва. Важливим кроком є заснування навчально-творчої майстерні професора А. Бокотея, що працює за ексклюзивними програмами. Кафедра здобула великий досвід у підготовці фахівців європейського рівня.

▲ Колектив кафедри художнього скла. Зліва направо: сидять: Г. М. Курилець, Н. М. Петруніна, С. Л. Тимчак, А. А. Бокотей, Б. П. Васильців, М. В. Лосик; стоять: О. В. Шевченко, О. М. Звір, В. Г. Рижанков, А. В. Петровський, Б. В. Левків, Ф. А. Черняк, О. Б. Принада, О. В. Ласовський, Л. Ф. Сацюк

Індивідуальна підготовка студентів є характерною ознакою роботи кафедри. У своїй діяльності викладачі спираються на сучасні наукові знання і виконавські технології в галузі художнього скла. Це відомі в Україні та за кордоном митці-педагоги: академік, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Шевченківської премії, ректор Академії А. Бокотей; Ф. Черняк — професор, народний художник України; О. Ласовський — заслужений художник України; М. Лосик — доцент, кандидат технічних наук; доценти О. Звір, Б. Васильців та ін.

Важливою подією в житті кафедри була побудова скловарної печі (1973), де в

різні роки працювали майстри-гутники В. Іванцов, М. Завадовський, Я. Мацієвський, В. Білоус, Д. Климків. І вже понад 30 років як автор і виконавець працює єдина в Україні жінка-гутник С. Тимчак.

Основним завданням, що ставилося перед колективом викладачів кафедри скла, було продовження традицій Львівської школи гутного скла та підготовка висококваліфікованих спеціалістів. А це, у свою чергу, вимагало розроблення програми спеціальних дисциплін поступового створення власної творчо-виробничої бази — майстерні художнього скла.

Обов'язки завідувача кафедри з моменту її заснування виконував А. Соболев, згодом кафедру очолювали Б. Галицький, М. Тарнавський, а викладали К. Малишко, Б. Гали-

цький, С. Сміян, В. Хохряков. У 1974 р. колектив поповнили молоді випускники: Н. Федчун, В. Рижанков, Н. Петруніна, С. Мартинюк, М. Шимчук, пізніше — Б. Войтович, О. Звір, Б. Васильців. У 1994–1997 рр. завідувачем кафедри був професор Андрій Бокотей. У зв'язку з розширенням кафедри і збільшенням прийому студентів щорічно поповнювався і колектив викладачів, до складу якого входили доцент Р. Петрук і доктор мистецтвознавства, професор Ф. Петракова. Сьогодні колектив кафедри збагатився талановитими педагогами, серед яких — І. Стрільців, О. Янковський, О. Принада, А. Петровський, О. Шевченко.

У 1997–2004 рр. кафедрою керував доцент О. Звір, відомий художник скла, член НСХУ, із 2004 р. — Б. Васильців, доцент, член НСХУ, а з 2006 р. — знову О. Звір.

У центрі уваги кафедри — підготовка художників-професіоналів високого рівня, тобто таких, що вміють працювати біля печі, можуть бути організаторами творчого процесу у скловарній промисловості, володіють знаннями технології, розуміють природу матеріалу, відчувають специфіку творчості у склі. 2004 року було відкрито спеціалізацію вітражу (викладачі — О. Янковський, В. Рижанков, О. Принада, О. Шевченко). Студенти у процесі навчання проєктують ансамблі та серії скляних виробів різних технологій, втілюють у матеріалі створені власноруч або у групі з іншими авторами проєкти композицій широкого призначення.

Упродовж 1989–2010 рр. було організовано вісім міжнародних симпозіумів із гутного скла під патронатом ЛНАМ на чолі з проф. А. А. Бокотеєм, у яких взяли участь художники із понад 20 країн світу. Професори і викладачі кафедри брали участь у міжнародних симпозіумах у США, Угорщині, Польщі, Росії та Чехії.

На базі кафедри художнього скла проведено (в рамках міжнародних симпозіумів із гутного скла у Львові) студентські міжнародні симпозіуми. Участь у кількох із них, поряд зі студентами кафедри скла, взяли понад 80 студентів із Польщі, Угорщини, Латвії, Литви, Естонії, Росії та Білорусі.

Серед випускників кафедри художнього скла, які працюють у різних видах образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, такі особистості: Мороз Степан Іванович — доцент, завідувач кафедри художнього металу (1989–2002), член НСХУ; Боньковський Олег Віталійович — доцент кафедри художнього металу, заслужений художник України, член НСХУ; Опанащук Микола Олександрович — професор, завідувач кафедри рисунку, заслужений діяч мистецтв, член НСХУ; Мартинюк Святослав Леонтійович — професор, директор Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ; Шимчук Микола Олегович — заслужений художник України, професор кафедри монументального живопису; Гринюк Леонід Назарович — заслужений діяч мистецтв України, голова Вінницької обласної організації НСХУ; Фіголь Олексій Михайлович — приват-доцент кафедри рисунку, завідувач кафедри рисунку (1999–2010); Микула Ігор Ярославович — старший викладач кафедри академічного живопису; Тарнавський Мар'ян Гнатович — доцент кафедри художнього скла, заслужений художник України (у минулому — завідувач кафедри художнього скла, член НСХУ).

Завідувач кафедри — Звір Олександр Михайлович

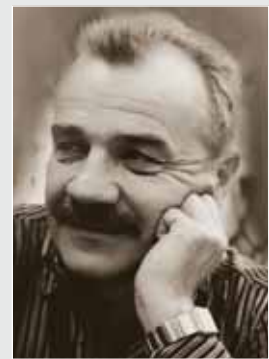
Доцент кафедри художнього скла, нагороджений обласною премією ім. З. Флінти, представлений вченою радою Академії до присвоєння йому звання заслуженого діяча мистецтв України. Це різнобічно обдарована особистість, непересічний митець у галузі гутного скла, педагог, громадський діяч. Працює в царині монументально-декоративного, експериментально-студійного скла, займається живописом. Його світогляд формувався під впливом загальноєвропейських процесів відродження скла як матеріалу пластичного і духовного. О. Звір — провідний митець із власним стилем, емоційним насиченням. Його проєкти для архітектурних об'єктів, виконані в матеріалі, визначають рівень архітектурного скла України сьогодення в ансамблі світильників (Міністерство освіти і науки, Національний університет імені Івана Франка, Національний транспортний університет та ін.).

Творчість Олександра Звіра як експериментатора студійного скла (твори «Вертикалі», «Червоне і чорне», «Всевидяче око», «День і ніч», «Ті, що йдуть в морок») визначає найсучасніші тенденції розвитку гутного скла. Художник брав участь у численних міжнародних симпозіумах та виставках (Україна, Франція, Голландія, Польща, Росія), мав кілька персональних виставок у Львові й Дніпропетровську. Його твори зберігаються у музеях світу.

О. Звір — автор багатьох науково-методичних розробок, навчальних програм, які є вагомим внеском у навчальний процес Академії.

▲ Виконання робіт студентами II курсу на кафедрі художнього скла

▲ О. М. Звір, завідувач кафедри художнього скла

▲ О. Звір. Склопластика «Червоне і чорне». Кольорове скло, гута, h 60, 70. 2010

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів та студентів кафедри художнього скла

▲ А. Бокотей. Декоративна пластика «Вершник». Авторська техніка виконання, скло, гута, 40х70. 2008

▲ О. Шевченко. «Мислитель». Мідний дріт, гутне скло, 65х63. 2007

▲ В. Орлов. Декоративний пласт. Термоформаж, h 60. 2010

▲ В. Рижанков. Декоративна пластика. Скло, гута, h 55. 2009

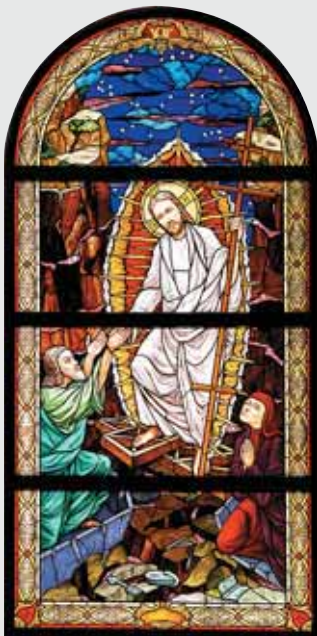
▲ О. Шніцер. Декоративний вітраж. Історія української землі. «Залишаючи селище». Скло, метал, спікання, розпис, 120х150. 2010

▲ О. Принада. Декоративна пластика «Дитячі ігри». Скло, гутна техніка, h 25–70. 2010

▲ Р. Худоба. Декоративна пластика «Шепіт тисячі гілок». Скло, гута, спікання. 2010

▲ О. Янковський. Класичний вітраж із розписом. «Воскресіння Ісуса Христа», 320x180. 2005

▲ А. Петровський. Декоративна пластика «Силуети». Авт. техніка, скло, гута, h 45, 48, 52. 2010

▲ О. Боровик. Декоративна пластика «Щось, що є всередині кожного». Скло, гута, розпис, спікання, 50x70x40. 2010

▲ Б. Васильців. Декоративна пластика «Україна. 1932–1933. Пам'ятаємо». Скло, гута, h 33, 35, 48. 2010

▲ Н. Петруніна. Декоративна композиція «Сон-трава». Гута, матування, h 18, 20, 25. 2010

▲ Е. Білоус. Декоративна пластика «Мрійниця». Метал, спікання, 18x30. 2010

▲ О. Була. Декоративна композиція «Той, що тримає птахів». Скло, дерево, метал, спікання, розпис, 50x70. 2010

▲ Ф. Черняк. Декоративна пластика «Еротика». Скло, гута, h 43, 43, 45, 48. 2010